

-videregående skole og mulighetene som finnes der

VIDEREGÅENDE SKOLE

IKONER:

ORDLISTE

VEIVISER

123456189

HUSKELISTE

SJEKKLISTE

EKSEMPEL

INFO

VIKTIG

OBS!

FORVIRRA?

Det er du ikke alene om. Med alle mulighetene som finnes er dette en helt naturlig reaksjon. Mange er usikre på hva slags utdanning og yrke de skal velge...

I denne brosjyren finner du informasjon om videregående skole og hvilke muligheter man kan velge blant der. Lykke til med utdanningen din!

DENNE BROSJYREN INNEHOLDER:

	Gode råd for riktig skolevalg	3
	Videregående skole	4
	Voksenopplæringen	8
	Generelle spørsmål	9
	Opptak og poengberegning	10

GODE RÅD FOR RIKTIG SKOLEVALG

BRUK TID!

Er du usikker på hva du skal velge? Vet du ikke hva du vil bli? Du er ikke alene...

Tenk deg godt om. Mange endrer utdanningsretning underveis. Imidlertid så er det uansett lettere å føle seg sikker på valget sitt dersom man har brukt god tid på å finne ut hvilke muligheter som finnes og hva man har lyst til.

SKAFF DEG INFORMASJON OM MULIGHETENE!

www.utdanning.no

Les om forskjellige yrker, finn ut hvordan de ulike utdanningene er bygget opp, sjekk hva slags jobber man kan søke etter fullført utdanning osv. Man finner mye informasjon på skolenes hjemmesider. I tillegg finnes egne nettsider med informasjon om forskjellige yrker, utdanninger osv. På slike nettsteder finnes det også intervjuer med tidligere elever. Dette kan gi et klarere inntrykk av hvordan yrket/utdanningen faktisk er. Snakk med studiekonsulent/rådgiver/tidligere elever på skolen/høgskolen/universitetet som du vurderer å søke. Gå også på utdanningsmesser, "åpen dag" ved skolene osv.

KJENN DEG SELV!

Still deg selv spørsmål som:

Trives jeg best med teorifag eller praksis?

Vil jeg studere videre senere, eller vil jeg helst bli ferdig utdannet i et yrke på videregående skole?

Hvilke positive egenskaper har jeg og hva er jeg flink til?

Har jeg noen fritidsinteresser som jeg vil gå videre med på skolen?

Har jeg noen tanker om hvilket fagområde/bransje jeg ønsker å jobbe innenfor?

Hvordan ser jeg for meg at jeg har det om 10 år?

LYTT TIL TIPS OG ERFARINGER!

Foreldre, venner og bekjente kan ofte bidra med råd, eller de kan dele egne erfaringer fra da de selv gikk på skole eller studerte. Kanskje kan slike tips hjelpe deg litt på vei.

VELG DET **DU** HAR LYST TIL OG SOM **DU** ER MEST MOTIVERT FOR!

...da er det mindre sjanse for at du angrer på valget ditt senere. Alle har rett til å velge sin egen utdanning. Selv om mennesker rundt deg kan gi mange velmenende råd, så er det uansett DU som må velge hvilken utdanning DU tror vil være riktig for akkurat DEG!

Videregående skole er inngangsporten til både yrkeslivet og videre studier. Før du tar et valg, bør du tenke på om du er interessert i å komme raskt ut i jobb, eller om du har lyst til å fortsette med utdanning etter videregående skole. Hensikten med videregående skole er å gi deg enten yrkeskompetanse eller studiekompetanse. Med yrkeskompetanse kommer du rett ut i jobb, mens med studiekompetanse kvalifiserer du deg til videre studier. Velg det du tror er best for akkurat DEG! Husk også at det aldri er for sent å videreutdanne seg. Det er også viktig å huske på at det du begynner på når du er 16 år, er grunnlaget for hvilke muligheter du kan velge blant senere. Bruk derfor tid og skaff deg mest mulig informasjon om hvilke alternativer som finnes.

LOVFESTET RETT TIL VIDEREGÅENDE SKOLE (UNGDOMSRETT):

Etter fullført grunnskole har alle elever rett til tre års videregående skole – fordelt på fem år. I noen lærefag er opplæringstiden lengre enn tre år. Da har du rett til den opplæringstiden som er fastsatt for faget. Dette vil si at du har retten til videregående skole i fem år etter ungdomsskolen (seks år hvis deler av opplæringen skjer i bedrift). Du kan altså ta deg et hvileår eller et år på folkehøgskole, og likevel ha rett til videregående etterpå. Du må imidlertid fullføre videregående opplæring innen utgangen av det året du fyller 24.

UTDANNINGSPROGRAM:

Studieforberedende:

- Idrettsfag
- Musikk, dans, drama
- Studiespesialisering:
 - formgivingsfag*
 - realfag*
 - samfunnsfag og økonomi*
 - språkfag*

Tre av utdanningsprogrammene er studieforberedende, og ment for å forberede deg på videre studier. Du oppnår generell studiekompetanse. Etter fullført videregående skole kan du dermed søke utdanninger ved høyskoler og universiteter.

NB! På Medier og kommunikasjon og Naturbruk kan man også velge studieforberedende retning.

Yrkesfaglige:

- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og håndverk
- Elektrofag
- Helse- og sosialfag
- Medier og kommunikasjon
- Naturbruk
- Restaurant- og matfag
- Service og samferdsel
- Teknikk og industriell produksjon

Ni av utdanningsprogrammene er yrkesfaglige. De gjør at du er ferdigutdannet i et yrke etter fullført videregående skole.

Etter bestått Vg1, fortsetter du på Vg2 innenfor samme studieretning. I Vg2 spesialisere du deg mer enn du gjorde i Vg1. Etter Vg2 blir du normalt lærling i bedrift i to år, før du kan ta fagbrev/svennebrev og dermed være ferdig utdannet. Noen yrkesfaglige utdanningsprogram har imidlertid Vg3 på skole i stedet for læretid i bedrift.

STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM

GENERELL STUDIEKOMPETANSE:

De studieforberedende utdanningsprogrammene er ment for å forberede deg på videre studier. Disse programmene gir deg generell studiekompetanse. Med generell studiekompetanse kan du etter fullført videregående skole søke høyere utdanning ved universiteter og høyskoler. Du oppnår generell studiekompetanse på følgende måter gjennom videregående skole:

- Studiespesialisering
- Idrettsfag
- Musikk, dans og drama
- Medier og kommunikasjon (studieforberedende)
- Naturbruk (studieforberedende)
- Yrkesfaglig utdanningsprogram + Påbygging til generell studiekompetanse i Vg3

SPESIELLE OPPTAKSKRAV:

Noen studier stiller krav om spesielle opptakskrav i tillegg til generell studiekompetanse. Slike opptakskrav kan være bestemte realfag, minstekrav til karakterer, opptaksprøve, audition eller liknende.

Inntakskontoret i Oslo svarer på spørsmål om videregående skole: tlf. 815 68 440

YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM

De fleste yrkesfaglige studieretninger gir yrkeskompetanse. Dette betyr at du kan gå rett ut i jobb etter videregående skole. Som oftest inkluderer skolegangen to års læretid i bedrift, hvor du til slutt får fagbrev eller svennebrev. Det finnes unntak: Noen få yrkesfaglige utdanningsprogram har tre års læretid etter Vg1, og noen utdanninger gir yrkeskompetanse uten at man avlegger fag- eller svenneprøve.

Du er ikke garantert læreplass, så det er en fordel om du selv er aktiv for å skaffe deg dette. Spør rådgiveren på skolen om det finnes noen oversikt over aktuelle lærebedrifter i fylket, og jobb skikkelig med hvordan du presenterer deg for bedriften. Det er de som bestemmer hvem som får læreplassen. Hvis du har hatt praksis eller jobb et sted tidligere, kan dette gi deg fortrinnsrett framfor andre lærlinger. Elever som ikke får læreplass vil som regel få tilbud om Vg3 på skole, og kan avlegge fagprøve eller svenneprøve etter dette.

Utdanningsetaten i Oslo, avdeling for fagopplæring svarer på spørsmål om det å være lærling: tlf. 02180 eller 23 46 71 62.

FAG- OG TIMEFORDELING

I alle utdanningsprogram har du fellesfag som norsk, engelsk, matematikk og naturfag. I studieforberedende utdanningsprogram har du i tillegg felles programfag som hører til programområdet ditt, for eksempel realfag. Du har også programfag som du kan velge fra ditt eget programområde eller fra et annet programområde for studieforberedende utdanningsprogram. Med realfag som programområde kan du fremdeles velge noen språkfag. I yrkesfaglige utdanningsprogram har du i tillegg ett felles programfag som hører til programområdet ditt. Du har også et prosjekt til fordypning som du kan bruke til å forberede deg til et programområde på Vg2.

SPESIALUNDERVISNING OG INNTAK ETTER SAKKYNDIG VURDERING

Du som går ut av grunnskolen, har rett til veiledning og hjelp fra pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) eller oppfølgingstjenesten (OT) til og med det året du fyller 21 år. Dette gjelder hvis du ikke søker eller tar imot opplæringsplass. Denne retten gjelder også om du avbryter opplæringen før den er fullført eller du ikke er i fast arbeid. Taper du opplæringsretten har du fremdeles rett til oppfølging fra PPT eller OT.

Etter sakkyndig vurdering fra PPT, kan du som har behov for det søke om rett til inntak til særskilt prioritert utdanningsprogram eller inntak til spesialundervisning. Du kan også søke om opplæring i punktskrift eller i tegnspråklig miljø, eller få tolk i ordinær opplæring. Du kan også søke om utvidet rett til opplæring, maksimalt fem år.

DELKOMPETANSE

Gjennom en lærekandidatordning kan du begynne som lærekandidat rett etter grunnskolen. Gjennom denne ordningen vil du få kompetanse, men på lavere nivå enn for eksempel fagbrev.

MINORITETSSPRÅKLIGE

Du som tilhører en språklig minoritet, har samme rettigheter til videregående utdanning som annen ungdom hvis du oppfyller noen krav. Et krav er at du har gjennomført norsk grunnskole eller tilsvarende. Du må også ha gyldig oppholdstillatelse i Norge. Du har dessuten rett til videregående skole om du venter på avgjørelse rundt søknad om oppholdstillatelse. Du har ikke rett til å fullføre hvis du får avslag. Du bruker ikke av din rett til tre års videregående opplæring hvis du tar et spesielt innføringsår for minoritetsspråklige før Vg1.

PÅBYGGING TIL GENERELL STUDIEKOMPETANSE

Du kan oppnå generell studiekompetanse selv om du velger et av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene på videregående. Du må i så fall fullføre og bestå det som heter Påbygging til generell studiekompetanse i Vg3. Før dette må du ha fullført og bestått Vg1 og Vg2 på et yrkesfaglig utdanningsprogram eller oppnådd yrkeskompetanse med eller uten fag-/svennebrev.

23/5-REGELEN

23/5-regelen er for deg som er litt eldre og ikke har videregående opplæring. Det er visse krav du må oppfylle for å kunne få generell studiekompetanse etter 23/5-regelen. Du må være fylt 23 i løpet av opptaksåret, og ha fem års yrkespraksis og/eller utdanning.

Yrkespraksis kan være:

- omsorgsarbeid (for eksempel om du er hjemme med barn)
- militær- eller siviltjeneste
- lønnet arbeid

Utdanning kan være:

- fullførte kurs i videregående opplæring
- folkehøgskole

Fyller du kravene over til yrkespraksis og/eller utdanning, er det nok med følgende fag for å få generell studiekompetanse:
norsk, engelsk, matematikk, naturfag, historie og samfunnslære.

Oversikt over antall årstimer i hvert fag ser du her:

- Norsk 393 årstimer
(hovedmål, sidemål og muntlig)
- Engelsk 140 årstimer
- Matematikk 224 årstimer
- Naturfag 140 årstimer
- Historie 140 årstimer
- Samfunnslære 84 årstimer

OSLO VOKSENOPLÆRING

Er du over 25 år?

Har du grunnskole eller tilsvarende?

Har du ikke fullført videregående skole?

Fra og med det året du fyller 25 år, har du som har fullført grunnskolen eller tilsvarende, men ikke fullført videregående opplæring, etter søknad rett til videregående opplæring (voksenrett).

Retten gjelder også deg som er innvandrер med oppholdstillatelse og som ikke har fullført tilsvarende videregående opplæring i hjemlandet.

Dersom læreplanen fastsetter en opplæringstid på mer enn tre år, har du rett til den opplæringstiden som er fastsatt i læreplanen. *Kilde: www.vilbli.no*

Du har også rett til å få kartlagt din realkompetanse i forhold til ønsket sluttkompetanse. Du kan få starte videregående opplæring fra det nivået du er på.

Voksne med rett til videregående opplæring skal primært tas inn til opplæring spesielt organisert for voksne. Har du spørsmål om voksenopplæring, kontakt Oslo Voksenopplæring Servicesenter.

Oslo Voksenopplæring Servicesenteret

Karoline Kristiansens vei 8
(Fyrstikktorget på Helsefy)
Ta t-banen til Helsefy
www.oslovo.no
Telefon: 23 47 00 00

Oslo Voksenopplæring tilbyr kurs som gir generell studiekompetanse, fag- eller svennebrev. Tilbudet ved Oslo Voksenopplæring styres etter etterspørsel, men noen kurs har allikevel frister. Det er lurt å ta kontakt selv og dobbeltsjekke. Har du spørsmål om videregående skole for voksne eller hvilke rettigheter du har, kontakt Servicesenteret på telefon eller stikk innom for en veiledningssamtale.

GENERELLE SPØRSMÅL

Inntakskontoret i Oslo

Tlf. 815 68 440
www.vilbli.no (informasjon)
www.vigo.no
(søke om skoleplass)

Inntakskontoret svarer på spørsmål om videregående skole, hvordan man søker, hvilke muligheter som finnes osv. De har god oversikt over skoletilbudet i Oslo, fjorårets inntaksgrenser og liknende.

Utdanningsetaten i Oslo, afdeling for fagopplæring

Tlf. 02180 eller 23 46 71 62

Fagopplæringskontoret svarer på spørsmål om det å være lærling, lærekontrakt, lønn, rettigheter og plikter osv.

Privatistkontoret i Oslo

Tlf. 815 70 442
www.privatistweb.no

Privatistkontoret svarer på spørsmål rundt det å ta opp fag og forbedre karakterer som privatist. Du melder deg opp til privatisteksamen på www.privatistweb.no.

Elev- og lærlingombudet i Oslo

Tlf. 23 13 90 35
www.elevombud.no

Elev- og lærlingombudet svarer på spørsmål om elevers rettigheter og plikter. Dessuten skal ombudet sikre at elever og lærlinger i Oslo får den undervisningen de har krav på.

Elevorganisasjonen

Tlf. 22 99 37 00
www.elev.no
elev@elev.no

Elevorganisasjonen svarer på spørsmål om hvilke rettigheter og plikter du har som elev. Dette kan for eksempel gjelde spørsmål om skolemiljø, fravær, karakterer, klagemuligheter, eksamen osv.

www.utdanning.no

Her finner du beskrivelser av en rekke forskjellige yrker. Du finner informasjon om hvilken utdanning som kreves, hvilke jobbmuligheter som finnes og antydninger om lønnsnivå. På www.utdanning.no så kan du også søke blant alle de forskjellige utdanningene som tilbys i Norge, samt få tips til utdannings- og karrierevalg.

UngInfo Oslo

Tlf. 24 14 98 20
www.ung.info
mail@ung.info

UngInfo svarer på spørsmål om utdanning. Send oss mail, ring eller kom innom for en prat om hvilke muligheter som finnes. Vi svarer deg på det du lurer på. Våre åpningstider er mandag-fredag kl.11.00-17.00. Adressen er Møllergata 3, rett bak Glasmagasinet i Oslo sentrum.

BEREGNE POENG FRA VIDEREGÅENDE SKOLE

Skolepoeng:

Karakterpoeng
(gjennomsnittskarakter x 10)
+ Realfagspoeng
+ Kjønnspoeng
+ Poeng for opptaksprøver
= **Skolepoeng**

Konkurransespoeng:

Skolepoeng
+ Tilleggsopoeng
+ Alderspoeng
+ Nye fag
+ Forbedringer
= **Konkurransespoeng**

50 % kvote for førstegangsvitnemål og Ordinær kvote

Kvotefor førstegangsvitnemål er for søkere som ikke fyller mer enn 21 år i søknadsåret og som etter vanlig videregående opplæring har fått vitnemål som gir generell studiekompetanse.

Ordinær kvote er for alle andre. Hvis man tar opp fag eller tar nye fag som privatist etter at man har fullført videregående skole, så søker man altså i ordinær kvote.

NYTTIGE NETTSIDER

www.uttanning.no

Her finner du informasjon om en rekke forskjellige yrker, samt utdanningsmuligheter i Norge. Du kan søke etter universiteter, høyskoler, folkehøyskoler og videregående skoler. I tillegg kan en lese yrkesintervjuer, artikler om rettigheter, studentaktiviteter ved institusjonene osv. Utdanning.no drives av Kunnskapsdepartementet.

www.samordnaopptak.no

Samordna opptak er fellessiden hvor du søker på alle offentlige høyskoler og universiteter. Her finner du også oversikt over poenggrensene som var gjeldende for å komme inn på de forskjellige studiene ved forrige opptak.

www.lanekassen.no

Hos Lånekassen kan du søke om stipend og studielån. Alt utbetales som lån, men hvis du består eksamen så blir deler av studielånet omgjort til stipend. Du søker om lån/stipend direkte på Lånekassens nettside. Du behøver kodene til MinID for å kunne logge inn.

EGNE NOTATER

UTDANNING

UTDANNING

JOB

BOLIG

UT I VERDEN

HELSE & SOSIAL

JUS & ØKONOMI

FRITID

EGEN BEDRIFT

NEW IN OSLO

*Vi informerer om alt mulig,
delt opp i forskjellige tema.
Brosjyrene finner du både
på nettsiden og i senteret.*

RETT INFORMASJON PÅ ETT STED

Møllergata 3 (Bak Glasmagasinet)

Her finner du UngInfo; et tilbud for deg mellom 13 og 26 år. Uansett hva du lurer på vil vi gjøre vårt beste for å gi deg et skikkelig svar. Vi gir informasjon på en uformell og forståelig måte. Alle våre tjenester er gratis.

www.ung.info

Dette er nettstedet vårt, der vi hele tiden legger ut ny og oppdatert informasjon.

mail@ung.info

Du kan sende en e-post til oss om det du lurer på. Vi svarer!

24 14 98 20

Ringer du dette nummeret kommer du rett til UngInfo.

Vi har åpent:

Mandag–fredag 11⁰⁰–17⁰⁰

Juli–august:

Mandag–fredag 9⁰⁰–18⁰⁰

Tirsdag 11⁰⁰–18⁰⁰

UngInfo Oslo, Møllergata 3, 0179 Oslo
Tlf: 24 14 98 20 Faks: 24 14 98 21
Web: www.ung.info E-post: mail@ung.info

UngInfo drives av Barne- og Ungdomsrådet i Oslo, og er et tilbud for all ungdom mellom 13 og 26 år. Brosjyren ble sist oppdatert 15. juni 2010.